

105304

Jurisdiksjonen i Nord-Norge 1940

Av Ralph Hewins

trever-
arbeide

t over
en som
g som
fr. En
frem-
damar-
er visse
Det er
erlinger
e uten-
annen
land er
i Paki-
Dette er
er, som
an liker
for ikke
olk som
arbeide
i sine
artikkel
umpe
te virk-
en viser
mmet i
et, De-
landsk
a even-
ft skal
an, bør
l'reall-
a herr
Aften-
artikkel
entert,

erksom
rtikkel
på ut-
Blegen
Aften-

Red.

etrede
ahl og
Oslo.

dje er
gnus-
Mons
nester
nd S.
ordby,

otta i
ikken
i Det
ostine

isdag
Han-
egge

There is a contradiction in Col. Otto H. Munthe-Kaas' article (Aftenposten, December 8), «Henrettelsen i Lyngen 1945».

Four times he says that jurisdiction in North Norway was Norwegian (after the German capitulation became effective at kl. 11.00 a.m., May 9: —

1. «Eftersom jeg var sjef for Distriktskommando Nord-Norge og følgelig også jurisdiksjonssjef der i frigjøringsperioden...»

2. «Rullet 5 lange jernbanetog med norske soldater den 10. mai morgen mot Narvik, og på stasjonen der ble hele det okkuperte Nord-Norge høytidelig tilbakelevert til den norske distriktskommandosjef.»

3. «Og fra det øyeblikk var alle tyskere innen landsdelen krigsfanger og styrkene under norsk kommando og kontroll.»

4. «Jurisdiksjon i Nord-Norge var gjenopprettet i og med at Distriktskommandoen for Nord-Norge den 13. mai kom til Tromsø og der opprettet sitt hovedkvarter.»

Yet in the last paragraph Col. Munthe-Kaas says: «Som Alliert Zone Commander Nord-Norge hadde den norske distriktskommandosjef den Allierte Øverstkommanderende i Norge under frigjøringsperioden, General Sir Andrew Thorne som sin overordnede.» That is correct.

As N. M. Udgaard — a history graduate of London University — wrote in Aftenposten (May 2, 1970): —

«Helt til 7. juni var det denne staben i USA (britisk-amerikanske Combined Chiefs of Staff i Washington) som gjennom sin representant i Norge, den britiske generalen Sir Andrew Thorne, hadde det formelle herredømme over det norske samfunn. Også etterat de norske myndighetene i juni (7/6-45) hadde overtatt det sivile styre, forble nesten hver

person i Norge bortimot et halvt år (1/11-45) direkte underlagt fremmede lands myndigheter. Det gjaldt først og fremst de 365 000 mann i de tyske styrkene... Der-til kom 130 000 andre utlendinger, blant dem 84 000 sovjetiske soldater og de norske troppene, som sommeren 1945 nådde en topp på 57 000 mann, underlagt kommandoer i fremmede land.»

As Udgaard also wrote: «For en nordmann er dette en meget spesiell brite å møte — han (Thorne) har i en måned regjert Norge med en diktators fullmakter, og han er den eneste utlending siden unionsoppløsningen som har utøvet makt i vårt land med vel-signelse fra en legitim norsk regjering.»

Furthermore: «Nygardsvold-regjeringen ville ikke bli båret hjem av fremmede soldater, og krevet en norsk sjef for de allierte styrkene. Britene svarte nei, og utnevnte Sir Andrew til «full» general for at ingen norsk yrkes-offiser skulle kunne gjøre ham rangen stridig.»

Sir Andrew himself told Udgaard: «Valget for Norge stod mellom allierte tropper under alliert kommando eller tyske tropper under tysk kommando — det var alternativene... Jeg bestemte meg for å drive det hele som et «en-manns show!»

Conclusion. Col. Munthe-Kaas was not «jurisdiksjonssjef» in North Norway. Nor was «jurisdiksjon i Nord-Norge gjenopprettet den 13. mai».

He is therefore correct in saying: «Dette har formentlig ikke funnet det nødvendig å belaste norske myndigheter for en etterforskning» (of «Henrettelsene i Lyngen 1945»).

The ultimate responsibility lay with Washington — the immediate responsibility with London — on May 10, 1945, when the four Austrian non-commissioned officers were executed.

New Year resolution. Let us try and get Anglo-Norwegian history straight in 1973.

SPESIALPRISER

for
**JUL- og
NYTT-
ÅRS-
HELGEN**

CAROP

**SCANDINAVIA
BILUTLEIE**

**RING
202150**

17.12.72 141